

Vergaderjaar 2009–2010

31 289

Voortgezet Onderwijs

Nr. 68

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 september 2009

Hierbij doe ik u – mede namens staatssecretaris Dijksma en de staatssecretaris van Justitie – het antwoord toekomen op de vragen van de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de brief die ik 22 juni 2009 heb ontvangen van de Aloysius stichting Onderwijs Jeugdzorg.

De vragen zijn mij toegezonden op 2 juli 2009 met kenmerk 2009Z13 005/2009D34514.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J. M. van Bijsterveldt-Vliegenthart

De ASOJ stelt dat «Vanwege de bijzondere omstandigheid van een VO-school verbonden aan een justitiële jeugdinrichting, zijn er met regelmaat binnen de instelling geplaatste jongeren geweest die buiten de regelgeving van de WVO vallen. Daar zijn in het verleden altijd oplossingen voor gevonden om ook voor die leerlingen passend onderwijs te kunnen verzorgen dat vervolgens ook VO bekostigd werd. Bijvoorbeeld voor te jonge leerlingen werd een ontheffing aangevraagd en afgegeven. De leerlingen kunnen immers niet naar een externe school. In de brief van 20 april 2009 van staatssecretaris Van Bijsterveldt aan de Aloysius Stichting zijn aanvragen voor ontheffingen niet gehonoreerd en werd gesteld dat we de betreffende leerlingen niet mogen inschrijven en er dus ook geen bekostiging voor deze leerlingen zal plaatsvinden. Dit is blijkbaar een beleidswijziging met betrekking tot de bijzondere positie van Scholengemeenschap Harreveld.»

De leden wensen te vernemen of er inderdaad sprake van een beleidswijziging? Zo ja, welke wijziging houdt dat in? Daarnaast willen zij weten waarom de ontheffing nu niet meer verleend worden?

De scholengemeenschap (SG) Harreveld is een school voor voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) die in het kader van de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) onderwijs kan bieden aan VO leerlingen die verblijven in het Jongerenhuis Harreveld. Jongerenhuis Harreveld bestaat uit drie sectoren, twee voor open en gesloten jeugdzorg en één justitiële sector. De SG Harreveld is een reguliere VO school die wordt bekostigd op grond van de WVO en heeft daarmee de examenbevoegdheid met de mogelijkheid tot het verstrekken van vbo-diploma's. Juridisch gezien kan ik de SG Harreveld alleen rechtmatige bekostiging verstrekken voor leerlingen die daarvoor volgens de wet- en regelgeving in aanmerking komen. Na een onderzoek door de Auditdienst OCW is gebleken dat de school ook onderwijs aan andere leerlingen gaf. Het betrof mavo/havo/vwo, mbo en primair onderwijs. Voor deze schoolsoorten beschikt de scholengemeenschap niet over de benodigde licenties en er is nimmer een ontheffing gegeven. Voor de leerlingen die onderwijs volgen waarvoor de school niet over de benodigde licenties beschikt, kan ik geen bekostiging verstrekken.

Door de plaatsing (of inschrijving) van jongeren afkomstig uit een JJI of jeugdzorginstelling, voor wie het vbo niet het geëigende onderwijs is, is de situatie ontstaan dat de SG Harreveld geen bekostigd onderwijs kan aanbieden aan die jongeren. De WVO biedt mij geen mogelijkheid om daarvoor een structurele oplossing te bieden. Ik onderzoek daarom op welke wijze de geschetste problematiek kan worden opgelost, zodat alle jongeren die in Jongerenhuis Harreveld worden geplaatst ook onderwijs kunnen volgen.

Voorts schrijft de ASOJ: «Het bestuur is nu genoodzaakt om leerlingen die niet onder de regelgeving van WVO vallen uit te schrijven en nieuwe jongeren die in de inrichting worden geplaatst en die niet passen binnen de kaders niet meer in te schrijven. Het gevolg is dat deze kinderen geen onderwijs meer zullen krijgen, daar ze vanwege de justitiële plaatsing niet naar een externe school mogen.»

De leden willen weten of deze constatering juist is. Waar kunnen/moeten deze jongeren nu naartoe?

Voor zover jongeren die in de JJI worden geplaatst onder de Leerplichtwet 1969 vallen, zijn zij verplicht onderwijs te volgen. Daarnaast stelt de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen dat de directeur van de inrichting zorg draagt voor de beschikbaarheid van onderwijs en andere activiteiten in het kader van pedagogische vorming aan leerplichtige en niet-leerplichtige jeugdigen. Zoals vermeld in het antwoord op vraag 1

zoek ik in samenwerking met de SG Harreveld naar een structurele oplossing om passend onderwijs aan *alle* jeugdigen van de inrichting mogelijk te maken. Ik zie daarbij de constructie die andere JJI's hebben voor het onderwijsaanbod. Aan alle andere JJI's is een school voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) cluster 4 – voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen – verbonden, waardoor een bredere mogelijkheid aanwezig is om verschillende soorten (voortgezet) onderwijs aan te bieden.

De ASOJ stelt vervolgens dat «De school zoekt steeds naar oplossingen om binnen de regels van de WVO passend onderwijs te bieden en heeft daarbij bijvoorbeeld een aanvraag gedaan om te kunnen participeren in het experiment vmbo/mbo2. Deze aanvraag is afgewezen, vanwege juist het feit dat SG Harreveld een justitieschool is en er instroom van leerlingen het hele jaar plaatsvindt. Dat valt dan weer buiten de wettelijke kaders van het experiment.»

De leden willen weten of dit klopt, en zo ja, waarom kan hier geen uitzondering voor worden gemaakt?

VM2 is een experiment dat een onderwijsinhoudelijk concept toetst, namelijk een geïntegreerd traject van de bovenbouw van de basisberoepsgerichte leerweg van het vmbo naar een opleiding MBO niveau 2. Daarbij wordt nagegaan of deze aanpak een moeilijke groep leerlingen op weg helpt naar een startkwalificatie (MBO 2). Met de afwijzende beschikkingen is uiteraard niet het signaal afgegeven dat een startkwalificatie voor leerlingen in een justitiële inrichting onnodig is. De aanvragen voldeden niet aan de gestelde voorwaarden. Tegen de afwijzingen heeft het ASOJ bezwaar aangetekend. In de gevolgde bezwaarschriftenprocedure is – nadat nogmaals is vastgesteld dat de aanvragen op de juiste wijze zijn beoordeeld – dit bezwaar ongegrond verklaard.

Voor de SG Harreveld kan geen uitzondering worden gemaakt. SG Harreveld wijkt te veel af van de voorwaarden van de regeling, waarmee het doel van de regeling door de school niet gehaald kan worden. VM2 is nadrukkelijk géén experiment om een bekostiging of licentieproblematiek op te lossen.

Vervolgens stelt de ASOJ: «Het grootste gedeelte van de leerlingen van SG Harreveld valt binnen het VMBO-kader. Voor die leerlingen die daarbuiten vallen kunnen wij passend onderwijs bieden en zijn daar ook toe ingericht. Wij willen daarvoor dan ook de mogelijkheid behouden, zoals in het verleden, binnen de status van een VO-school.»

U geeft in uw brief aan dat u wel in gesprek wil om over een eventuele oplossing te praten. Wat is uw inzet in dit gesprek? Bent u bereid om samen met staatssecretaris Dijkema en de minister/staatssecretaris van Justitie in het kader van Passend Onderwijs te kijken naar een slimme, ontschottende oplossing? Is er in het kader van het traject Passend Onderwijs een mogelijkheid tot een experiment? Ook willen de leden weten of de indruk correct is dat u liever wil dat deze school een cluster-4 school wordt en zo ja, wat zijn daarvan de voor- en nadelen?

De bedoeling van het gesprek is het probleem gezamenlijk te inventariseren en oplossingsrichtingen voor de huidige situatie alsook voor de lange termijn te verkennen. De verkenning moet leiden tot een concreet voorstel om tot structurele oplossing van de problematiek te komen. Uitgangspunt is dat SG Harreveld onderwijs kan bieden aan alle jongeren die in de inrichting geplaatst worden. Vanuit het perspectief van de school en de leerlingen is de huidige mogelijkheid tot diplomering van belang en daarnaast dat de bekostiging minder afhankelijk wordt van schomme-

lingen in het leerlingenaantal, zodat sprake kan zijn van een stabiele bedrijfsvoering.

Ik onderzoek of een oplossing kan worden gevonden door de school, net als alle andere scholen in de jji's, als vso school/nevenvestiging onder de WEC aan te wijzen. Daarbij worden ook de nadelen die hieraan verbonden zijn, betrokken. Zo is het bijvoorbeeld niet mogelijk om in een vso school examens af te nemen. Aangezien dit elders binnen het vso ook als nadeel wordt ervaren, wordt in het kader van Passend onderwijs gezien of hiervoor een structurele oplossing kan worden gevonden.

Bij het onderzoek naar de oplossingsrichtingen voor SG Harreveld worden ook staatssecretaris Dijksma en de staatssecretaris van Justitie betrokken. De mogelijkheid tot deelname aan het experiment in het kader van Passend onderwijs is naar verwachting niet mogelijk, omdat deze betrekking hebben op een regionaal netwerk. Ook een zogenaamd smal experiment lijkt niet aan de orde. Er is immers geen sprake van een onderwijskundige vernieuwing.

Voorts lezen de leden het volgende verzoek in de brief van ASOJ: «Ik verzoek u de staatssecretaris te vragen om voor Scholengemeenschap Harreveld een regeling op te stellen binnen de WVO om de hierboven geschetste problematiek op te lossen. Te denken valt aan de plaatsbestedingssystematiek, zoals ook voor de andere justitie- en gesloten jeugdzorg scholen geldt.»

De leden willen weten of dit een mogelijke oplossingsrichting voor u is.

Plaatsbesteding is niet mogelijk onder de WVO waardoor dit geen structurele oplossingsrichting kan zijn.

Bent u bereid om zich in te zetten om zo snel mogelijk tot een oplossing te komen, het liefst voor het begin van het nieuwe schooljaar of de nieuwe teldatum?

Ja, dat gebeurt ook al. Naar verwachting zal ik uiterlijk in het najaar met de school tot een structurele oplossing kunnen komen.

Bent u bereid om de school zo spoedig mogelijk te informeren over het Auditrapport naar de leerlingtelling van 1 oktober 2007, omdat de school nog steeds in grote onzekerheid verkeert over de nu al slechte financiële positie en de mogelijke gevolgen voor het onderwijsaanbod, de kwaliteit van het onderwijs en het behoud van personeel?

Ja.

Tot slot willen de leden van u weten of u kunt garanderen dat alle jongeren die geplaatst worden in justitiële jeugdinstelling Harreveld onderwijs kunnen blijven genieten? Indien dit niet het geval is, dan vernemen de leden graag waarom niet.

Ik span mij maximaal in om dit mogelijk te maken en werk samen met alle betrokkenen aan een oplossing met de inzet dat alle jongeren die in het JJI worden geplaatst onderwijs kunnen volgen binnen de scholengemeenschap Harreveld. Daarbij staat het belang van de leerlingen voorop. Zoals de school op dit moment is georganiseerd is dat op grond van de WVO niet mogelijk.